

ÜMMETİMİN HELAKİ ÜÇ ŞEYDEN OLACAK

Bismillâhirrahmânirrahîm.

*el-hamdilillahi rabbi'l-‘âlemîn e’s-salâtu
ve’s-selâmu ‘alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn
ve ‘alâ âlihi ve sahbihî ve men-tebi‘ahu bi-
ihsânin ilâ yevmi’l-cezâ.*

Emma ba‘d;

وَأَنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ

Ve in min-ümmetin illâ halâ fîhâ nezîr.¹

“Hiçbir ümmet yoktur ki ona Allah bir beşîr ve nezîr, bir peygamber-i zîşân göndermiş olmasın.” Hepsine göndermiştir. Allahu Teâlâ hazretlerinin *erhamu’r-râhimîn*liği ve adaletli olmasının tabii sonucudur bu. Çünkü birisine söyleyip ötekisine söylemezse, birisine hakikatleri bildirip ötekisine bildirmezse, birisine cenneti haber verip ötekisine vermezse, birisine cehennemin varlığını duyurup ötekisine duyurmazsa farklılık olmuş olur.

---

¹ 35/ Fatır, 24.

Hepsine peygamber göndermiş. Ahir zaman peygamberini de alemlere, *kâffeten li'n-nâsi beşîran ve nezîran*², bütün insanlığa beşir ve nezir göndermiştir. *Hatemi'n-nebiyyîn* kılmıştır. “Peygamberlerin en sonuncusu” kılmıştır. *La nebiyye ba'dehu*. “Ondan sonra peygamber de yoktur.” Çünkü ona indirdiği kelimayı,

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

*Innâ nahnu nezzelne'z-zikra ve innâ lehû le-hafizûn.*³

diye, koruyacağını, bozdurtmayacağını, *tebdil-i tağyir* ettirmeyeceğini kendisi bildirmiş; “Kur'an'ı biz indirdik. Bir zikir olan Kur'ân-ı Kerîm'i indiren biziz.” ve *innâ lehû le-hafizûn*. “Onu kıyamete kadar da biz koruyacağız.” Kimse bozamayacak diye garantisini de verdiğiinden, bozulmayacak olduğundan. Ve Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in de

---

² 34/ Sebei 28.

³ 15/ Hicr ,9.

hayatı, hiçbir beşere nasip olmayacak teferruatla tespit edilmiş olduğundan...

Bugün bile bu yakın zamanın meşhurları ve kahramanlarının hayatları bile meçhullerle, karanlıklarla doludur. Özel hayatı başkadır, resmi veçhesi başkadır, kalbi başkadır, kalıbı başkadır, çocukluğu başkadır, büyüklüğü başkadır. Ama sahâbe-i kirâm, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in her şeyini, evlilik hayatının en mahrem teferruatından, içtimai hayatının her gününün her saatine kadar tespit etmişlerdir. Onun için yüz binlerce, milyonlarca hadîs-i şerîf vardır.

a. Dinimizin Kaynağı Kur'an-ı Kerim ve Hadis-i Şeriflerdir

Ve dinimizin kaynağı birisi Kur'ân-ı Kerîm, Allah kelamı; ötekisi de Kur'ân-ı Kerîm'i bize getiren, bize öğreten ve bize açıklayan Resûlullah Efendimiz'in sünnet-i seniyyesidir. Dinimizin iki mühim kaynağı budur. *Edille-i şeri'yye* bunlardan çıkar. Kıyas, icma, sünnet de, bir irfan gözüyle bakılırsa yine bir bakıma bunlara dayanır. Onun için Allah, evliyaullah, sevgili kullarını sevmiş zaten. Makamlarını

âlÂâ eylesin. Şanlarını yüce eylesin. Derecelerini yükseltsin. Ruhlarını şâd eylesin.

Büyüklerimiz bize bu iki sağlam ipe sımsıkı sarılmayı tavsiye etmişlerdir. Bize takvâ yolunu, Allah'ın rızasını kazanma yolunu, en güzel yolu öğreten büyüklerimiz, bize okuyacağımız kitap olarak da bir kitap hazırlamışlar. “Al, oku.” demişler. Alıp okuyoruz. Bize Resûlullah Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini okumayı tavsiye etmişler.

b. Bizim Tarikatimiz Şeriat Yoludur

Bizim tekkemizin ve bağlı olduğumuz tarikatımızın, dost ve düşman tarafından ifade edilen hususiyeti, şeriate bağlılığıdır. *Elhamdülillah*. Bununla iftihar ediyoruz. Çeşitli tarikatları anlatan ansiklopedik eserlere bakın. Hürriyet Gazetesi'nin Ramazan'da hediye olarak verdiği *Tarikat ve Tasavvuf* kitabına bakın. Daha başka ansiklopedi maddelerini okuyun. Bizim yolumuza, Nakşibendi Tarikatı'na diyorlar ki; şeriate sımsıkı bağlıdır. Onun için biraz tenkit de ediyor. “Şeriate çok bağlıdır. Şeriatın yolunda sımsıkı yürüyor.” Onun için biraz yüzlerini buruşturuyorlar, hoşlarına gitmiyor.

Nasıl olacak?

Tarikat deyince biraz hoşgörü sahibi olsun, müsamahalı olsun(!)

Biz Allah'tan daha mı merhametliyiz? Allah'ın hükmünü değiştirmeye beşerin hakkı ve salahiyeti var mı? Allah bir hüküm indirdikten sonra insanlar onun birisini bile, bir tanesini bile değiştirmeye hakkı ve salahiyetli mi? Mümkün mü? Değiştirmeye kalkarsa onun Allah'a bağlı bir kul olduğu kabul edilebilir mi? Öyle şey olur mu? Allah'ın dininde eksik, kusur var da Hürriyet Gazetesi mi düzeltecek? Veya ilerici, falanca paşa mı düzeltecek?

c. İslam'da Allah Kadına Ne Hüküm Vermiştir

Kadın erkek meselesi...

Elhamdülillah şeriatimizin kadınla, erkekle ilgili ahkamına hamd ü senâlar olsun.

Ama haksızlık var. Kadına babasının mirasından yarım veriliyor, erkeğe bunun iki misli olanı veriliyor. Haksızlık bu!

Hayır. İslâm'ın ahkamının bir ucunu gösterip de öteki ucunu saklama! Ayetin yarısını

eliyle kapatmış, öteki yarısında “Bak, Allah namaz kılma diyor” diye... *La-takrabü’s-salâte*. “Namaza yaklaşma” diyor. Çek bakalım elini öbür taraftan. Burasını ne diye tutuyorsun?! “Allah namaza yaklaşma diyor.” Gösteriyor ama bu tarafını niye kapatıyorsun? Çek elini o taraftan! Çekince *La-takrabü’s-salâte ve entüm sükârâ*.⁴ “Sarhoşken namaza yaklaşmayın.” diyor. İçip içip de zil zurna sarhoşken imamlık yapılır mı? Ne söylediğini bilmeyecek bir hâle düşer. O zaman imanı ifade eden bir âyet-i kerîmeyi bozar, küfür ifade eden bir cümle hâline gelir. Onun için İslâm’da kadına Allah ne hüküm vermiş onu bilmek lazım.

Ne hüküm vermiş?

Erkeğe demiş ki kadına sen bakacaksın.

Ama eşitlik?

Hayır. “Sen çalışacaksın dışarıda, sen para kazanacaksın; sen yedireceksin, sen içireceksin bunu; sen kollayıp gözeteceksin bunu.” demiş.

---

⁴ 4/ Nisa, 43.

Kadın?

Kadın... Onu benim yaratmam başka sebeple. O evlat yetiştirecek. O kocasına bağlı olması lazım. O çocuğunun başında olmalı. Anelik vazifesi onun en büyük vazifesi. Ona o vazifeyi verdim. Sana bu vazifeyi verdim. Sen git dışarıda soğukta, zor şartlar altında çalış, çabala, kazan, çocuğuna getir, evine getir.

Bak, Allah nasıl dengelemiş. Kadın sokağa çıkmak zorunda değil. Hatta kendisinin öz yavrusunun doğduğu zaman süt veriyor, emziriyor. Gıdasını vermek, kendisinin vazifesi olmadığından, Allah erkeğe yüklediğinden. “Bu çocuğunu ne yapacaksan yap, besle.” diyebilir. Sütünü bile vermeyebilir, isterse. O kadar da kanun koymuş şeriatimiz. Erkeğe o vazifeyi yüklemiş olduğundan, o halde hanıma rahatlık vermiş, efendilik vermiş. “Sen hanımefendi hanımefendi evin içinde otur, erkek de dışarıda... Biraz o dayanıklıdır, soğuğa dayanır, sıcağa dayanır... Ben onu biraz güçlü, kuvvetli, boylu poslu yarattım, dışarıda çalışsın.” demiş. Bak nasıl dengelemiş. Sen bir tarafı görüp öbür tarafı görmüyorsun.

Evin kocasına miras iki misli geliyor.

Neden?

Kadına bakmakta ondan. Demek ki onun iki misli ihtiyacı yine kadından dolayımış. Demek ki oradan yine bir başka şey varmış. Onun için Allah'ın kelamına itiraz, şu az akıllı insanog˘luna yakışmaz.

İtiraza devam ederse ne olur?

Dinden çıkar, mü'min olmak sıfatını kaybeder, şaşkınlara zümresine, *dâl ve mudill* zümresine girer, mahv olur. Dinin böyle bir tarafını gösterip öbür tarafını saklamak, er kişiye, mert kişiye yakışmaz; namerde yakışır. Demek ki seni nâmert seni! Senin bir başka maksadın var! Sen Allah'ın kelamının karşısına çıkıyorsun. Seni hınzır kâfir seni! Sen Allah'ın ahkâmını beğenmemeye, kıyıdan köşeden telkin etmeye çalışıyorsun. Müslüman mahallesinde senin bu yapmak istediğın işe bak, diye işin iç yüzünü anlamak lazım.

Elhamdülillah, Allah'ın kadın hakkında, erkek hakkında indirdiğın ahkama. Erkeğeye yüklediğın mükellefiyetlere, hanıma yüklediğın mükellefiyetlere... Hepsi hikmetlidir. Hepsi güzeldir. Hepsi yerli yerindedir. şeriatin

ahkâmının bir harfini değiştirmek, akıllı bir insanın düşüneneği bir şey değildir.

Evliyauullahtan bir büyük şeyh efendi müridlerini terbiye etmek için sormuş:

“Allah size salahiyet verse ne yapardınız?”

Nasıl salahiyet?

Her şeyi yapabilme kabiliyeti var. İsterse havayı güzelleştirecek, isterse dağları düzleştirecek, her şeyi yapmaya hakkı ve salahiyeti var. Allah o imkânı vermiş. Ne yapardınız söyleyin bakalım? Sen söyle bakayım? Sen söyle bakayım? Sen söyle bakayım? Herkes bir söz söylemiş. Mesela demiş ki; “Kışın çok soğuk oluyor, ben bu acı zemheri soğuklarını kaldırıyorum. Günlük güneşlik olsun.” “Bayırlar zor oluyor; ben bayırları, çayırları düz yapardım.” “Çamurlar oluyor ben şöyle yapardım, böyle yapardım...” Herkes salahiyet verilse ne yapacağını hayal ediyor, söylüyor.

Arkada öyle olgun bir derviş varmış, öyle duruyor. “Sen ne yapardın söyle bakalım? Eline salahiyet verilse, imkân olsa. ‘Hadi bakalım, ferman senin.’ dense sen ne yapardın?”

Demiş ki; “Muhterem hocam, aziz şeyhim, ben şöyle etrafa ibret gözüyle bakıyorum. *Tebâre-kallahu ahseni’l- hâlikîn*. Rabbim Teâlâ hazretleri her şeyi öyle güzel yaratmış ki, hiçbir kusur, hiçbir değıştirilecek bir hal göremiyorum. Lütfulu da hoş, kahırını da hoş. Her şeyi güzel.” “İşte bu bilgin, bilen bu.” demiş.

d. Her Şey Bir Hikmet Üzere Yaratılmıştır

Çünkü Allah, kainatı en güzel nizam üzere yaratmış. Her şeyinde hikmet var. Avustralya’dan tohum getirdim, meyve çekirdeği getirdim. Ve dedim ki bu güzel meyveden Türkiye’de de üretelim. Avustralya, dünyanın öteki alt tarafı. Çok uzak. Meyve, dışından dikenli gibi görünüyor. Şöyle elle dış kabukçuğu açılıyor. Kolay açılıyor. İçinden sedef gibi, bembeyaz, çok güzel bir yumuşak meyve içi çıkıyor. Ağzına attığın zaman da hem tadı güzel hem de hoş bir kokusu var. İstedim ki bu meyve burada da olsun. Yiyince çekirdeklerini cebime sardım, getirdim.

Burada, Yalova Ziraat Araştırma Enstitüsü’nde doktora yapmış bir ziraatçi dostum

var. Ona teslim ettim. Bir iki hafta sonra “Ne oldu?” dedim. “Çekirdekleri buzdolabında bekletiyorum ama adını söylersen bize lazım.” dedi. Ben meyvenin ne adını biliyorum, hatta şeklini bile o zaman iyice hatırlayamıyordum. Sonra bir kere daha baktıktan sonra bu tarif ettiğim şekil hatırıma geldi, öğrenmiş oldum. Ne adını biliyorum ne başka bir şeyini biliyorum. Sadece çekirdeğini aldım geldim. “Buzdolabında bozulmasın çekirdek.” dedim. Bakın ibretlik bir şey. Ben çok hayret ettim. Belki siz biliyorsunuz, ben bilmediğimden hayret etmişimdir. Dedi ki; “Hocam, her tohumun bir soğuklama müddeti vardır. O soğuklama olmanınca tohum patlayıp filizlenmez.”

Biliyor muydunuz?

Ben o zaman duydum. O zaman anladım ki Allahu Teâlâ hazretleri kışın zemheri soğukluğunu veriyor, buğday karın altında soğukluyor, baharda neşeli neşeli filizleniyor. Veyahut o soğuktan geçtikten sonra neşeli neşeli filizlenmesi o soğuklama sayesinde. *Tebârekallahu ahseni’l- hâlikîn*. Demek ki her şeyi yerli yerinde yaratmış. Suyu...

e. Suyun Mucizevi Hâli

Su diye bir madde yaratmış. Suyu inceleyin. Hayranlığınızdan mest olursunuz. Her zaman kullandığımız, şu su denilen madde. Bak, dünya üzerinde bakır var, kalay var, kömür var, demir var, her şey var. Çeşitli maddeler, madenler ve malzeme var. Ama şu suyu Allah, dikkatle inceleyin, öyle yaratmış ki, öyle özelliklere sahip ki, hayran olmamak mümkün değil. Bir kere herkesin gözü önünde cereyan eden bir şey var ki; Allah suyu denizlerden buharlaştırıyor, göğe bulut olarak çıkartıyor, rüzgarlara ittirip taşıttırıyor, dağların tepesinden aşağı şakır şakır akıttırıyor. Dünyayı suluyor, yıkıyor. Havayı filtre ediyor, tozları aşağı indiriyor. Aşağıdaki nebâta, dağın tepesindeki bitkiye hayat malzemesi olan suyu gönderiyor.

Suudi Arabistan'a hacca giden kardeşlerimiz bilirler. Mekke'nin etrafı taşlıktır. İnsan böyle, gündüz vakti evinden çıktığı zaman, kapağı açılmış bir fırının içinden dışarıya hava çıkar gibi yüzüne bir sıcaklık çarpar. Cayır cayır sıcak. Taşların üstünde böyle kesilen kurbanın etini şöyle şap diye yapıştırırsen taşın üstünde et pişer. O kadar sıcak! O sıcakta,

kardeşlerimizin dikkatini çekmiştir herhalde, görmüşlerdir, dağın tepesinde, sivri kayaların - Afyon'un kayalarına da benziyor, sivri sivri - arasında Allah bitki yaratmış. Dağın üstünde Allah bitki yaratmış. Kalın köklü ağaç yaratmış.

Sen oradan suyu nereden alırsın? Nasıl yaşarsın sen o kızgın taşların arasında? Ben eti koyduğum zaman kebab oluyor da sen orada niye kebab olmuyorsun, cayır cayır yanmıyorsun? Yukarda. Dağların üzerindeki bitkiler, “Yâ Rabbi bana hayatım için lazım olan maddeleri lütfet *yâ erhame'r-râhimîn.*” diye dua etmiş gibi, Allah denizlerden rüzgarla taşıtırıp, tepeden akıttırıyor. Hepsine suyunu gönderiyor. Denizlerin içinde hayatı aşığılara kadar devam ettiriyor. Karanlık yerlerde elektrik balıkları yaratmış, kendisini aydınlatıyor. *Subhânallâh!*

Sonra, bütün maddeleri ısıttığımız zaman eriyor. Demir bile eriyor, ısıtabilirsen. Ver bakalım yakıtı. Isıtabilirse o sağlam demir bile eriyor. Taşlar da eriyor. Madenler öyle çıkarılıyor. Taşlar da eriyor, demir de eriyor. Eğer gücün kuvvetin varsa, daha da ısıtabilirsen, eriyen şeyler buhar da oluyor. Suda da

görüyoruz bunu. Bütün maddelerde katı hali, sıvı hali, gaz hali var. Bu gün ilmin bildiği istisnasıyla bütün maddeler böyledir. Hangi maddeyi eritsen, hepsinin bir erime derecesi vardır, erir. Hangi maddeyi daha fazla ısıtabilirsen, elinde teknik imkân varsa, o eriyen şey de buhar olur. Demirin buharı olur mu? Isıtabilirsen olur. Taşın buharı olur mu? Eritebilirsen, Allah onun buhar hâline getirir, toz hâline getirir, hava hâline getirir, böyle gaz hâline getirir. Katı, sıvı, gaz. Katı hâli ağır, sıvı hâli orta, gaz hâli hafif. Ama suyunki öyle değil. Suyun katı hâli hafif, sıvı hâli ağır. Ötekisinden farklı. Neden böyle yapmış Rabbimiz Tebareke ve Teâlâ?

Her şeyi güzel yaratan Allahu Teâlâ hazretleri, niye suyun katı hâlini sıvı hâlinden daha hafif yaratmış? Niye ona o özelliği vermiş?

Dünya soğuduğu zaman, soğuğa temas eden su buz oluyor. Çeşmeler buz oluyor, damdan akan sular buz oluyor. Hatta yağmur damlası havada soğuyunca kar oluyor, buz oluyor, aşağı öyle iniyor. Dolu oluyor veya kar olarak iniyor. Aşağıya lapa lapa, kristal halde

iniyor. Ama hepsi yorgan gibi suyun üstünde. Hepsi üstünde.

Neden?

Aşağıda canlılar var. Hayat sudan başlamış.

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلِّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ

*Ve ce‘alnâ min-el-mâ’i külli şey’in hayy.*⁵

“Canlı olan her şeyi sudan yarattık.” diyor Allahu Teâlâ hazretleri. Öyle ibretli bir âyeti kerîme ki! Arvupalı’nın birisi çeşmede bakmış ki yazı var. “Ne yazıyor burada?” demiş. Okumuşlar. *Ve ce‘alnâ min-el-mâ’i külli şey’in hayy efelâ yü’minûn.* İnanmıyorlar mı?

“Biz her şeyi sudan yarattık. İnanmıyorlar mı?” “İnandım. Ne kadar hikmetli bir söz!” demiş Avrupalı.

Şimdi okyanusun 10 bin metre, 12 bin metre derinliğinde bile zırhlı balıklar var, canlılar var. Üstü donuyor da, su yaşamaya müsait, devam ediyor aşağıda. Testereyle buzu

---

⁵ 21/ Enbiya, 30.

kesiyor Eskimolar. Almanya'da, İsveç'te veya Finlandiya'da, kendi kürkü giyiyor, testereyle kesiyor bunu oradan oltayı aşağıya sarkıttığı zaman bir balık çekebiliyor. Üstü buz! Arabayla geçsen kırılmayacak kadar kalın buz üstü. Altında hayat devam ediyor.

Eğer buz ağır olsaydı ne olacaktı?

O zaman üst taraf soğuyunca buz ağır olduğu zaman suyun dibine çöküverecekti. Üstteki öteki su da soğuyunca o da çöküverecekti. Okyanusun dibinde, derelerin, göllerin dibinden yukarıya doğru buzlar dibine çöke çöke, yukarıya kadar bu kış ne olacaktı? Çatır çatır buz olacaktı. İsterse bir de baharda güneş çıksın. Çıksa bunun ne kadar yerini ısıtabilir? 10 bin metre suyun altını ısıtabilir mi? Zaten bahar gelinceye kadar bu buzun içinde varlıkların hepsi ne olurdu? Ölürdü. Bir senede hayat sönerdi.

Demek *ahseni'l-hâlıkîn*, her şeyi bilen, her şeye kâdir olan Allahu Teâlâ hazretleri suyu öyle yaratmış ki hayat devam etsin. Öyle güzel yaratmış ki, suya öyle güzel sıfatlar vermiş ki...

إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ

*Innemâ yahşallahe min-‘ibadihi’l-‘ulemâ’.*⁶

“Allah’tan alim kullar en iyi şekilde korkar.” Ötekiler korkmayı bile bilmez. Allah’tan korkmayı bile bilmez, cahil! Alimler bilir. Suyun bu hâlini görünce, Allah’ın öteki yarattığında öteki hikmeti görünce, daha öteki varlığındaki başka hikmeti görünce alimin akli başından gider. Cahil “Su işte, ne olacak.” der. Nereden geldiğini bile düşünmez. Nereye gittiğini bile düşünmez. Nasıl olduğunu bile düşünmez. Yerin altından nasıl çıkıyor? Gökten nasıl aşağı iniyor? Niçin aşağı iniyor? Birçok kimse bilmiyordu belki. Hani fizik kimya okudu da, buharlaşmayı vesaireyi, meteorolojiyi öğrendi de bunları bilmiyor.

f. Yaratılış Zamanımızın Hikmeti

Allah’a hamdu senâlar olsun. Bizi müslüman etmiş. Kitabı sapasağlam, bir harfi bile değişmemiş olan, değişmeyeceğini Allah’ın

---

⁶ 35/ Fatır, 28.

vaat etmiş olduğu bir kitabımız var. Kelâm-ı kadîmimiz var, başımızın tacı. Allah bizi Kur'an sevgisinin içine gark eylesin. Kur'ân-ı Kerîm'in ma'ânîsine âşinâ eylesin. Kur'ân-ı Kerîm'in ehli eylesin. Kur'an ehli olarak haş-reylesin. Kur'ân-ı Kerîm'in şefaatiyle cennetine soksun.

Allah'a yine hamdu senâlar olsun ki bizi *ekremü'r-rusûl, seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn* olan Muhammed-i Mustafâ'sına ümmet eyledi. Ben bazen çocuklara takılıyorum, oyuncaklar getiriyorlar. Allah Allah, ne güzel oyuncaklar! Orasını kıvırtıyorsun, burasını çeviriyorsun otomobil oluyor robot. Öyle kıvırtıyorsun, böyle yapıyorsun otomobil oluyor uçak. Şöyle yapıyorsun, böyle yapıyorsun... Çocuk artık onun başında saatlerce oynuyor. Evin içinde arabasına biniyor, aküyle çalışıyor, oraya gidiyor, buraya gidiyor. Uzaktan komutalı uçak var, uçuyor; otomobil var, gidiyor, dümenini kıvırttırıyor vesaire. Bazen şaka yapıyorum diyorum ki; "Ah biz erken doğmuşuz. Şimdi bebek olacaktıydık, o oyuncaklara biz de sahip olalım diye şimdi bebek olacaktıydık. " diyoruz. Ama ne erken ne geç. Hepsi hikmetli. Çok

şükür bu halimize ki bizi Allah Ümmet-i Muhammed'den eylemiş. Ya kâfir bir kavmin arasında, çok önceki asırlarda yaşasaydık ne olurdu? Putperestlerin arasında.

İbrahim *aleyhisselam* gibi kahramanlık yapabilir miydik acaba? “Putu tapmam.” diyebilecek insan var mı? Bugün “Müslümanım.” diyor da, insanların hepsi Müslümanlığı tam götürebiliyor mu? İşte müslüman. Bak, gör, al. Acıyorum. Bu kim? Falancanın kızı. Dedesini bir bilsen, hoca. Peki bunun hali ne, cadalozun? Şimdiki hali ne? İsim vermeyeyim de gıybet olmasın. Çok yüksek, çok meşhur, diniî bakımdan çok üstün bir mevkiinin, çok salahiyetli bir kimsenin kızı. “Aman, soyadı bak onun soyadından!” dedim. Babası İslâm için çalışmış, ölmüş, meşhur bir alim. Kızı? Kızıl kommünist. *Subhânallâh!*

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ
الْحَيِّ

*Yahrucu'l-hayye min-el-meyyiti ve yahrüce'l-meyyite min-el-hayyi.*⁷

Subhânallâh. Putperest kavmin içinden çıksaydık, Hz. İbrahim gibi “Putta tapmam.”, Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* gibi “Ben puta tapmam.” diyebilir miydik? Bugünkü insanların kafası ve imanı o kadar kuvvetli mi? Sanmıyorum. Kuvvetli olsaydı, hiçbir baskı yok işte, müslüman olurdu.

Kim diyor buna açılışın diye? Kim diyor içki içsin diye? İçmese... Biz içki içmiyoruz. *Elhamdülillah.* Allah zerresini nasip etmesin. Haramın zerresi burnumuzdan, ağzımızdan girmesin. Biz içmiyoruz. Ölüyor muyuz? Ama bir cadenin üzerinde 30 tane, 40 tane meyhane var. Homur homur, harıl harıl içki içiyor millet. Allah’a Allah’ın yasak kıldığı, haram kıldığı şeyi içerek âsi oluyor. Kötü yollar var, kötü yerler var... Kötülükler evin içine girmiş, televizyonda görüyoruz.

Ben, kendim, ömrümde hiç mesela kötü bir yere gitmedim. Sen de gitmedin, o da

---

⁷ 30/ Rum, 19.

gitmedi. Ama televizyonda getiriyor, gösteriyor. *Fe-subhânallâh!* Çirkin, kötü bir şey, gazino... Ömrümde kiliseye girmedim, istemedim, gitmedim, görmedim, papazı dinlemedim. Papazı getiriyor karşına, kutunun içinde gösteriyor. Ömrümde elalemin yatak odasına girmedim. *Fe-subhânallâh!* Getiriyor, yatak odasını televizyonda sahne olarak gösteriyor. Vesaire vesaire... Her türlü melanet, çirkinlik, günah, Allah'ın haram kıldığı şey olabiliyor.

Hani iman? Hani ahlâk? Hani Allah'ın yolunda yürüyecek er kişiler, mert kişiler? Hani âşıklar, sâdıklar? Hani Allah için canını verenler?

Can istemiyoruz. Günahtan uzak dur, yeter. Paran da senin olsun, canın da senin olsun. Günahtan uzak dur bakayım bir. Adam gibi yürü bakalım. Eğri büğrü yürüme de dosdoğru yürü, Cenabı Hakk'ın yolunda dosdoğru git bakalım. Yürüyemiyor. Harama bakmaktan gözünü alamıyor. Haramı yutmaktan nefisini geri çekemiyor. Şurada evli. Evi var, barkı var, parası var, pulu var, arabası var; burada falancayla metres hayatı yaşıyor. Recm edilecek bir durum.

g. Evliliğin İslam'daki Önemi

Bir şehirde bana getirdiler fısıldadılar kulağıma. Kadın geldi, sonra söyledi. “Hocam bizim efendi” dedi. Beraber hacca gitmiştik, tanıyorum, tamam. Senin efendiyi tanıyorum. “Bizim Efendi evli bir kadınla beraber yaşıyor.” İnanamadım. Bizim şu hacca beraber gittiğimiz adam mı? “Evet.” Kadının kocası var mı? “Var. Geçen gün gelmiş; ‘tuh sana! Senden bunu ummazdım!’ demiş, gitmiş.” Kadının kocası var. “Kadın da geldi bizim eve; ‘Sen bu işi sineye çekeceksin. Biz senin kocanla yaşayacağız.’ dedi. Bana da böyle söyledi.” Aklım başımdan gitti.

Dedim, ya bu kadıncağz ciddi bir hanım, müslüman bir hanım. Ama hani davada iki tarafı da dinlemek lazım. Şu hacı olan, beraberce hacca gitmiş olduğumuz şu şahsı da bir alayım karşıma, belki bunun söylediği gibi değildir. Başka bir tarafı vardır. Biz hakim gibiyiz ya şimdi. Bize geldi, şikâyet etti. “Hocam, sen benim hocamsın. Kocamı şikâyet ediyorum.” dedi. Bir de öteki tarafı dinleyelim.

Kocasını çağırđık. “Hacı Efendi, ben inanamayacağım bir Şeyler duydum, inanamıyorum. Herhalde bunda bir yanlışlık var.” dedim. Adam birkaç gündür ađlıyormuŐ zaten “Hocama söyleyeceğim.” dedi diye. Perişan bir vaziyette. BaŐladı ağlamaya. Dedi ki; “Doğru hocam.” Sen evlisin? “Evet.” Düşüp kalktığın kadın da evli? “Evet.” Sen taŐla atıla atıla kafası kırılıp baŐı yarılıp recmedilecek bir durum yaptın, bir iş yaptın, dedim. Paran var mı? Var. Hacca gidecek kadar parası, geliri var. Çoluk çocuğu var. Üç tane çocuğu var. Zıpır bir delikanlı da değil. Delikanlı diyoruz, deli, kanı deli. Akıllı kanlı değil, deli kanlı. Öyle de değil.

İslâm’da böylelerine ne derler?

Bekara azep derler. A’zep “bekâr” demek. Veyahut keskin z ile *a’zib* derler. *A’zib*; ayın, keskin z, be ile, *a’zib*, bekâr. ‘*Uzzâb*, keskin z ile, “bekarlar” demek. *Őirâruküm ‘uzzâbuküm* buyurmuş Peygamber Efendimiz. “Sizin en kötüleriniz bekâr duranlarıdır.” Çünkü günahı en çok onlar yapıyor. İçki, kumar, zina vesaire, en çok onlar yapıyor. O bekâr.

Evlenene ne der İslâm hukukunda? Tabir, evlinin adı nedir?

Muhsân. Ha ile sad ile. *Muhsân* ne demek? Hısn-ı hasîn-i izdivaç ile kendi namusunu koruma durumuna *elhamdülillah* ermiş insan demek. Hısnın ne demek? Kale demek, hisar demek. Afyon şehrinin sivri tepesinin ucunda yalçın bir hisar var; Karahisar demişler adına. Kara, “büyük” demek, ulu demek. Karahan, “uluhan” demek. Karahisar, “muhteşem bir hisar”. Hadi bakalım, al alabilirsen. Hisar... Muhsar ne demek? Etrafı hisar ile, kale ile çevrilmiş, sapsağlam korunmuş insan demek. Bak muhsân iken hisarla, izdivaç duvarıyla, kalesiyle korunmuş. Artık bu bekarlar gibi delilik yapmaz korunmuş bu demek. Muhsân olan bir insan zina ederse ne yapılır? Recm edilir. Allah saklasın.

h. Dilin Günahı Gıybet

Peygamber Efendimiz’in bir hadîs-i şerîfi var diyor ki; “Günah, günahı işleyen insanı mahvedecek.” Cezası var. Dünyada, âhirette

günahın cezası var. Günah *e'z-zenbu şu'mün li-gayri fâilihî*. “Günah günahı işleyen insandan başkalarına da uğursuzdur. Onlara da zararı vardır.” Günahkâr günahı işliyor, zararı var. Tamam, bunu biliyoruz. Günahı işleyen o kişiden başkalarına da günahın zararı vardır, buyurmuş Peygamber Efendimiz.

Nedir zararlar?

În iğtâbehu esime. Onun yaptığı günahı söylerse, gıybetini yaparsa, söyleyen de günaha girer. Onun için isim söylemedik. “Falanca alimin kızı komünist.” dedik ama gıybet olmasın diye, korkumuzdan isim söylemedik. İsmi söyleyince, anarsa gıybet olur. Olmuş bir şeyi söylemek nedir? Gıybettir. Olmuş bir kusuru, adamın gıyabında, kadının gıyabında, mecliste olmayanın aleyhinde konuşmak, gıybettir. Yasak. Gıybet, haram, gıybet günah. Günahkârı zikrederse, anarsa söylerse *În iğtâbehu*. Gıybetini yaparsa, *esime*. kendisi de günahkâr olur.

Ve in radiye bi-hi şârekehû. Yaptığı günaha gönlünden icazet verirse. “Yapsın canım, ne olacak, mahsuru yok, yapabilir; ben olsam ben de yapardım. Herkes yapıyor. Ne

olacaktı. Çok konuşmayın, üzerine düşmeyin bu işin. Yapsın. Delikanlıdır, yapar.” Veyahut böyle şeyler söyleniyor. Sen günaha razı mı oldun? İçin cevaz veriyor. Olsun, diyorsun. Razı mı oldun? Razı oldun. *in radiye bi-hi şârekehû*. Sen şimdi günahı işlemiş gibi oldun. “Günaha razı olmak, günaha iştirak etmek gibidir. Beraber yapmak gibidir.”

Mesela hayali bir şey anlatıyorum: Falanca adam hacıydı. Bir tanecik oğlu vardı. O bir tanecik oğluna şanlı, şerefli bir düğün yaptı. “Getirin ya! Şu oğlumun düğününde, bu bir tane oluyor ömürde...” İçki de içti, çıktı davulun zurnanın önünde oynadı da. İçki içtiyse günah işledi, tamam. Hacı da olsa günah işledi mi? Günah işledi. Dinleyenlerden bir tanesi diyor ki; “Canım, bir tane çocuğu varmış, tamam. O da evleniyormuş. Hayatta bir defa felekten bir gün çalmışlar. Orada işte içivermiş bir sefer. Ne olacak? Ben olsam ben de yapardım.” dedi.

Ne oldu?

Yaptı. O da diliyle yapmış oldu. O da o günaha girdi. Günaha razı olursa o zaman yapmış gibi olur. Gıybetini yaparsa günaha girer.

i. Günahkar Olana Acıyıp Dua Edeceğiz

Ve in ayyerahû. “Ayıplarsa günahârı.” Ayıpladı. “Tuh be! Utanmıyor mu ya? İnsan, hiç müslüman böyle bir şey yapar mı? Ne kadar ayıp!” filan diye ayıplarsa. *Übtüliye bihi.* “Allah o günahı ona da işlettirir.” Gel bakalım, sen çok pehlivanım diye uzaktan atıp tutuyorsun. Ben de senin başına getireyim bu belayı da bakalım yapmaktan kendini tutabilecek misin diye, ceza olarak. Allah’ın cezasıdır bu. Ayıplayan kimse, o ayıpladığı kusuru kendisi işlemedikçe, o belanın içine kendisi de düşmedikçe ölmez. Ayıplamaya da müsaade yok. Ne kalıyor? Rız olunamaz, lafı söylenemez, dedikodusu yapılamaz, ayıplanamaz. Ne kalıyor? Acımak kalıyor. Acıyıp ağlamak kalıyor, dua etmek kalıyor.

Çok ârif, çok kâmil bir insan, çok edepsiz, haydut bir herifle yolda beraber olmuşlar. Bir kervanda. Bir yerden bir yere beraber gitmişler. Günlerce seyahatleri olmuş. Bu haydut, eşkiyâ; ötekisi de evliyâ. Hiç nasip almamış. Kaç gün beraber gitmişler, o evliyânın namazından, niyazından, sözünden, sohbetinden,

kıymetinden hiç istifade etmemiş. Haydut haydutluğuna aynen devam etmiş.

Kütahya'da namaz kıldık. Camdan görüyorum. Caminin önünde biz cuma namazı kılıyoruz. Birisi başına takke geçirmiş, sigara içiyor orada. Camiye gelmiyor. Hutbede imam. Ben hutbeyi dinliyorum, gözümle de görüyorum. Sigara içiyor. Başında takke. Kırmızı turp gibi de bir adam. Sağlam. Çok yaşlı da değil. Eli ayağı da sağlam. Allah Allah! Bu başına takkeyi niye geçirmiş? Ne yapacak? Saçlarını mı kazıtıyor? Dışarıda namaz kılmadıktan sonra bu başına bu takkeyi bu herif niye geçirmiş? Camiye niye gelmiş? Caminin avlusuna gelmiş. Ön tarafta, kible tarafında camdan görüyorum. İmamdan ön tarafta. Yanda olsa, babayiğit diyeceğim, soğuktan korkmuyor, dışarıda namaz kılacak. Herhalde tezgâhı var, bilmem nesi var filan diye bir hüsn-ü zan göstereceğim. Önde, namazsız... Cuma kılındı, hala orada geziniyor. Ondan sonra çıkarken gördüm. Merdivene diz çöktü: "Ey müminler! Para..." diye önüne mendil gibi bir şey koymuş, orada para dileniyordu. Ama öyle dilenecek bir hali filan da yoktu. Başında takke,

önünde tezgâh açmış, dileniyordu. Allah onu da gösterdi. Bak, namaz bu kılmayan şahıs şimdi burada da, dileniyor diye. Onu da gördüm.

Ne yapmak gerekiyor?

Acımak gerekiyor. Günahkâra dua etmek gerekiyor. Allah kurtarsın demek gerekiyor. O evliyâ adamlar o eşkiyâ adam aynı yolda gitmişler. Ayrılırken evliyâ ağlamış. Mübarek niye ağlıyorsun? İşte herif defolup gidiyor. Sen de bundan sonra seyahatine rahat gideceksin. Kaç gün yolda bu herifin belasını, kahrını çektin, tahammül ettin, dişini sıktın. Sevinsene! Ağlıyor. demiş ki; “Bu kadar zaman geçti de Allah’ın yolundan bir hisse koklayıp da kendini şöyle bir düzeltemedi. Kötü huylarıyla geldi, kötü huylarıyla yanımdan ayrılıp gidiyor diye ağlıyorum.”

Neden ağlıyor?

Acıdığı için ağlıyor. “Yazık, bu haliyle giderse cehenneme gider.” diye ağlıyor. Demek ki ince imiş Müslümanlık. Doğrusu hadisleri bilmeyince insan böyle yapmaz. Günahkâra eser, tozarız; bağırır, çağırırız. Yasaklanmış her şeyi

de yaparız. Gıybeti de yaparız, ayıplarız da. Demek ki gıybeti de yapılmayacak, ayıplanmayacak, dua edilecek, düzeltilmesine çalışılacak.

Bir şey duydum, siz de hayret edeceksiniz ben anlatınca. Bilmem nerenin vakfı. Vakıf kurmuşlar. Çok zengin bir ilçenin vakfı. Ramazan'da aş veriyormuş. Herkes verir. Bunda hayret edilecek bir şey yok. İftarda herkes yemeğini verir. Hayır, bu, iftardan önce berduşlara aş veriyormuş. Ramazan'da ayyaş, berduş, serseri oruçsuzlara aş veriyormuş. Duydum. Kadınlardan haber geldi kulağıma, duydum öyle yapıyormuş diye. Gelse bana “Hocam bu berduşlara, oruç tutmuyor bu herifler, Ramazan'da yemek vermek uygun mu değil mi?” filan diye sorsa; “Bir müftüye sorun bakalım ne der?”

Bu vakfın başındaki adamlar yemek veriyormuş. Fakat o berduşlardan 20-25 tanesi tevbekâr olmuş. Camiden yemek yiyor. Mü'minin helal hayrını yiyor. Helal lokma insanı doğru yola çeker, haram lokma da insanı kötü yola çeker. Haram lokma yedi mi insan kötüye doğru gider, hali bozular. Helal lokmayı

yiyeenin hali de iyiye doğru gelir, düzelir. Bak o da berduşların kaç tanesini doğru yola çekmiş.

Evet, ben kısa bir mukaddime yapacaktım da hadis kitabını açtık. Büyüklerimiz bize hadis okuyun da ilminizi, irfanınızı Peygamber Efendimiz'in sünnetine uygun hâle getirin diye. Bu kitap bizim tekkemizin ders kitabıdır. Hadis kitabı. İçinde binlerce hadîs-i şerîf var. Biz bunu okuruz. Kura ile bir sayfa açtık. Onu söyleyecektik de onu söylemeden bu kadar laf söyledik kusuruma bakmayın. Ama bunların içinde de yine hadîs-i şerîfler geçti, ayetler geçti. Açılan sayfadan kismetimize bu akşama gelen hadîs-i şerîfleri okuyalım bakalım birinci hadis ne diyormuş?

Kâle Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

إِنَّ الشَّيْطَانَ يُهْمُّ بِالْوَاحِدِ وَيُهْمُّ بِالِاثْنَيْنِ
فَإِذَا كَانُوا ثَلَاثَةً لَمْ يُهْمَّ بِهِمْ

Inne's-şeytâne yehimmü bi'l-vâhid ve yehimmü bi'l-isneyni fe-izâ kânû selâseten lem yehim bi-him.

Ebû Hüreyre'den, Beyhâkî ve Saîd İbn Müseyyeb'den mürsel olarak rivayet edilmiş.

Bize çıkan bir hadîs-i şerîf bu. Ben niye kura çektiriyorum? Bunu çok yaparım ben. Böyle sağ yanımdaki bir kimseye “Çek.” derim. Kura çektiririm. Neden? Çok güzel şeyler çıkıyor. Kurada tam o topluluğa münasip düşen, çok güzel mevzular çıkıyor. Allah'ın hikmeti. Allah insanın niyetine göre güzel bir yer çıkarıyor. Hem de sen onu söylediğin zaman “Bak, hoca efendi kıyıdan, köşeden laf çakıştırıyor.” diyemiyor kimse. Neden? Kura çektik. Benim maksadım onu veya bunu çekiştirmek değil. Gıybet yapmak, dedikodu yapmak, birisini iğnelemek veya birisine dolaylı yoldan laf yetiştirmek laf çakıştırmak değil. Deminki hadîs-i şerîfi okuduk. Güzel şeyler çıkıyor. Böyle çok denendim.

Bu da buyuruyor ki;

İnne'ş-şeytâne yehimmü bi'l-vâhid. “Şeytan tek kişiyi gördü mü onu azdırmaya gayret eder.” Gelir yanına, azdırtmaya uğraşır. Gayretini onun üzerine sarf eder. *ve yehimmü bi'l-isneyni.* İki kişi oldu mu, ona da gayret sarf eder. Şu ikisini azdırayım. Şunların yanına

varayım, vesvese vereyim, akıllarını çeleym, ayaklarını günaha kaydırayım filan diye. Ya birbirlerine düşürür ya ikisini birden bir başka günaha düşürür, bir şey yapar, ya kavga ettirir. *fe-izâ kânû selâseten*. “Ama üç tane oldu mu” *lem yehimme bi-him*. “Onlara sokulamaz.” Onlara bir gayret yapamaz.

Bu neyi gösteriyor? Ne demek bu?

Topluluktan ayrılmamak lazım demek. Birlik olmak, beraber olmak lazım demek. Tek kalmamak, tek gezmek lazım demek. Büyüklerimiz tarafından tek yolculuğa çıkmak doğru görülmemiş. Yanına bir iki yol arkadaşı alacak.

Neden?

Teki şeytan azdırır, ikiyi şeytan azdırır, üç oldu mu sokulamaz yanına, güç yetiremez. Onun için birlikten, beraberlikten ayrılmayacağız. Seyahatlerimizde de bu âdaba riayet edeceğiz. Muhtelif yerlerdeki çalışmalarımızda da birlik ve beraberliğe, toplu olmaya gayret edeceğiz.

Biliyor musunuz, dört kişi bir yerde namaz kılsa iki kişinin kıldığı namazdan daha çok

sevap alırlar. Kendi başlarına aldıkları sevap itibariyle. Sekiz kişi kılsalar dört kişiyle kıldıkları namaza göre daha fazla sevap alırlar. Mahalle mescidinde namaz kılsalar, cuma namazı kılınan büyük mescitte kıldıklarından daha az sevap alırlar. Mahalle mescidinde sevap 25 veya 27'dir; mescid-i cumada, cuma namazı kılınan büyük mescitte namaz 50'dir, 50 misli sevaplıdır. Allah topluluğa büyük sevap veriyor, ayrılığa da müsaade etmiyor. Ayrılığa, gayrılığa, tek olarak kendi başına buyruk olmaya da müsaade etmiyor.

j. Cuma Namazını Terk Etmek

“Benim ümmetimin helaki üç şeyden olacak.” buyurmuş. Birisi de “Severler kaymağı sütü. Çıkarlar yaylalara. Unuturlar terk ederler cuma namazı kılmayı, cemaatle namaz kılmayı.” diyor. Helakin, helak sebeplerinden bir tanesi bir hadîs-i şerîfte bu.

Sayfiye yerini sevmez miyiz? Herkes seviyor. Yazın bir yerlere gidilmez mi? Gidiliyor. Plajların olduğu yerlere gidiliyor. Cami var mı? Var mı? Yok. Hiç sahil sitesinde cami gördünüz mü? Adamların aklı camide değil ki! Sakallı

görseler şaşırırlar. “Bu şaşkın nasıl geldi buraya?” diye, şaşırırlar. Bir de alay ederler. Bir de çarşafly görseler, başörtülü görseler, böyle bakarlar. Kendileri ilerici, bu da çağ dışı, gerici diye. Alay da ederler. Sayfiyeyi seviyor. Ne zararı varmış sayfiyenin? İnsan sıhhat kazanır, kaymak yer, süt içer, yoğurt yer. Bunların hepsi faydalı şeyler.

Ne zararı var?

Zararını açıklıyor Peygamber Efendimiz. Böylece cemaatleri, cumaları terk ederler. Demek ki müslümanın cemaati terk etmemesini istiyor. Cuma namazlarını ihmal etmemesini, atlatmamasını emrediyor. İnsan cuma kılınmayan bir yaylaya, bir dağ başına gitse ne olur? Cuma farz olmaz, o günün öğlen namazını kılar. Ama cumayı kılamadı işte. Cumadan mahrum oldu. Onu istemiyor. “Ümmetimin helakinin sebeplerinden birisi budur.” diyor.

Bir başkası “Kur’an’ı kendi akıllarına göre tefsir ederler, tevil ederler, - şu ayet şöyle söylüyor, şu şöyle - halbuki öyle değil.” Mesela

وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ

*Ve lâ tülkû bi-eydüküm ile't-tehlûke.*⁸

“Kendi elinizle kendinizi tehlikeye atmayın.” Bir âyet-i kerîme'nin içinde böyle bir cümle var. Ebû Eyyûb el- Ensârî *radiyallahu anh* Efendimiz, Peygamberimiz'i Medine'de evinde misafir eden, kurrâ hafız, mücahit, mübarek sahabi. İstanbul'a cihada gelmiş de orada vefat etmiş. Eyüp Sultan diye kabri de orada.

Onun katıldığı bir savaşta Müslüman mücahitlerden bir tanesi “yâ Allah!” deyip düşmana bir saldırmış ki! Saldırmış, çarpışmış, çarpışmış, çarpışmış şehit düşmüş. Arkadakiler demişler ki; “Bak, kendisini kendi eliyle tehlikeye attı bu adam.” Hemen kalkmış. Çünkü Kur'an'ı iyi bilen, Peygamber Efendimiz'in yanında bulunmuş, ârif bir zât. Demiş ki; “Ey cemaat! Siz bu Kur'ân-ı Kerîm'in bu âyet-i kerîmesini yanlış anlıyorsunuz. Biz Resûlullah zamanında bu ayetten bu manayı çıkartmazdık. Bu kardeşimiz cihat etmiş, şehit olmuştur. Bu âyet-i kerîme, malınızdan üzerinize

---

⁸ 2/ Bakara, 195.

tereddüp eden zekât verme vazifesini, cihada gerekli malzemeyi sağlamak için masraf yapmayı, terk ederseniz, zekât vermezseniz, cihada malınızı sarfetmezseniz, cimrilik yaparsanız o zaman kendinizi kendi elinizle tehlikeye atmış olursunuz, Allah'ın cezasına gazabına uğrarsınız. Bu âyet-i kerîme, o manaya dır.” diye açıklama yapmış. Çünkü arkasından da *ve ahsinû*. “iyilik yapın”, *innallahe yuhibbu'l-muhsinîn*. “Allah muhsin kullarını sever.” diye devam ediyor.

Onların Resûlullah zamanında o ayet hakkındaki bilgileri sağlam.

Ötekiler?

Ayeti sadece kelime bilgisinden, kendi kendilerine - yanlış - anlamaya çalışmışlar. Doğrusunu düzeltiyor.

Âyet-i kerîmelerin sebab-i nüzûlü vardır. Hadîs-i şerîflerin sebab-i vürûdu vardır. Bu ayet hangi hadise üzerine nâzil oldu? Şöyle oldu da onun üzerine bu ayet indi. Bu sebab-i nüzûl, ayetin manasının iyi anlaşılmasına vesile olur. Tefsirde mühimdir bu. Eğer sebab-i nüzûlü bilinmezse, siyakı, sibakı bilinmezse,

evvelki ayetler, sonraki ayetler bilinmezse, sadece Arapça bilmekle, müçtehit olmayan, müfessir olmayan bir insan, birkaç kelimedenden güzel mâna çıkartamaz. Yanılır, ters mâna çıkartır.

“Güzele bakmak sevap.” diyor adamlar, bu devirde. Ne demek istiyorsun? Güzele bakmak sevap. Ne demek istiyorsun? Sırıttıyor. Bir de göz kırpıttırıyor. Ne demek istiyorsun? Güzele bakmak sevap. Şu kadın güzelse, yüzü güzelse, saçları güzelse, endamı güzelse.. Şimdi buna bakmak sevap mı? O mânaya söylüyor, o mânayı kastediyor. Bal gibi de o mânayı kastediyor. Tamam, o kadını süzeceksin, seyredeceksin. Hayır. Hiç öyle değil. Peygamber Efendimiz diyor ki; “İlk bakış normaldir, ikinci bakış şeytandandır. Yolda yürürken birisiyle karşılaştın, bir baktın; kadınmış. Başını önüne eğdin. İkinci defa bakarsan şeytandandır, günah. Bakamazsın. Peygamber Efendimiz “Bakma.” diyor, o da “Güzele bakmak sevap.” diyor. Peygamber Efendimiz bu saz çalanların, şarkı söyleyenlerin, oyun oynayanların, çengilerin, şarkıcıların yaptıkları işin doğru olmadığını, günah olduğunu bildiriyor. Şair diyor ki;

“Bunun adı sazdır. Şeytan bunun neresinde? İçinde mi dışında mı? Püskülünün ucunda mı? Şeytan bunun neresinde?” diyor. Şeytan senin kafanda. Şeytan senin kalbinde. Şeytan senin aklında. Sen kendin, kendi başına bir laf söylüyorsun, bir yola gidiyorsun, bir kanaate varmışsın. Ama o kanaat dinin ahkâmına zıt. Resûlullah’ın sözüne, Kur’an’ın buyruğuna aykırı. Demek ki şeytan senin içinde. Şeytan seni kullanıyor. Onu da millet alıyor, “Şeytan bunun neresinde” diye sazi müdafaa ediyorlar. Eğlenceyi, keyfi, zevki, gazinoyu, pavyonu, vesaireyi savunuyor. Öyle şey olur mu?

“Güzele bakmak sevap.”

Kim söylemiş? Nerede söylemiş? Bak, her hadisin, hadis mi değil mi diye alimler ince ince araştırmalarını yapmışlar. Güzele bakmak, harama bakmak sevap olur mu? “Namahreme bakmayın.” diyor Peygamber Efendimiz. Sen bu “Güzele bakmak sevaptır.” diye, bu açık saçık kadınlara bakmayı nasıl teşvik ediyorsun? Utanmıyor musun? Arlanmıyor musun? Gülüyor bir de. Edebiyat hocası veya gazeteci veya yazar veya bir şey... “Güzele bakmak sevap...” Günah iş sevap olur mu?!

Veya diyor ki; “Zaman sana uymazsa sen zamana uyacaksın.”

Gel bakalım, ne demek istiyorsun? Ben zamana nasıl uyacağım? Gemi yaparak, füze yaparak, uçak yaparak mı uyacağım? Yoksa insanlar dinden, imandan çıkmış, örtünmeyi bırakmış, içki içmeye başlamış, namazı terk etmiş, zamane değişmiş, insanlar başka bir yol tutturmuş. Buna ilerencilik diyorlar, buna gericilik diyorlar. Ben bunlara mı uyacağım? Zamana uymak bu mu sence? Eskiden biz düğünümüzü camide yapardık, nikahımızı imam kıyardı. Hatimler indirilerek düğün olurdu; şimdi açık saçık yerde yapılıyor düğün. Bir de nikahları kıyılıyor. Kıyıldıktan sonra nikahı kıyan memur; “Hadi bakalım, gelini tebrik et.” diyor. Gelin de zaten açık saçık, allı pullu boyanmış; dudakları ciğer yemiş gibi kırmızı, yanakları kırmızı. Süslenmiş, saçları berberde yaptırılmış, göğsü açık vesaire. Duvağını kaldırıyor. Sarmaş dolaş... Neymiş? Nikahı tebrik ediyormuş. Şimdi zaman bu oldu.

Buna mı uyacağım ben? Zamana uymak bu mu? Öyle şey olur mu? Zaman sana uymazsa sen zamana uy. Öyle saçma şey olur mu? Bunu

herkes söylüyor. Belki bunu siz de duydunuz. Böyle, bu mânada söylüyorlar. “Bu kadar yobaz olma. Bu kadar mutaassıp olma. Zamana uy biraz.” Yani ne yap? Günah işle, haramı işle filan mânasına söylüyorlar. Allah saklasın. Allah kendi aklıyla dinî ahkâmı böyle bozmaya çalışanlardan bizi korusun. Böyle bir duruma düşmekten de bizi korusun, hıfzeyesin, saklasın.

Demek ki Allah birlik ve beraberliği tavsiye ediyor. Tefrikayı istemiyor. Müslümanların birbirlerini sevmesini, birlik ve beraberlik içinde olmasını emrediyor, tavsiye ediyor Peygamber Efendimiz. Ve birlik ve beraberlik içinde olunca şeytan musallat olamıyor, tek başına bulursa musallat oluyor. Onun için tek kalmamaya, cemaatten kopmamaya dikkat etmek lazım diye çıkartıyoruz.

İkinci hadîs-i şerîf.

إِنَّ الصَّخْرَةَ الْعَظِيمَةَ لَتُلْقَى مِنْ شَفِيرِ جَهَنَّمَ فَتَهْوَى
بِهَا سَبْعِينَ عَامًا مَا تُفْضِي إِلَى قَرَارِهَا

Inne's-sahrâ't-l-'azîmete letulka min-şefîri cehenneme ve fe-tehvî fiha seb'îne 'âmen ve ma tufdî ilâ karârihâ.

Bu da ikinci hadîs-i şerîf. Herhalde çok hadis okuyacak zamanımız da olmayacak ama yeni gelenler de birkaç hadîs-i şerîf duysunlar diye devam da etmek lazım.

k. Kalbin Mühürlü Olması, Nasipsizlik

Efendimiz buyurmuş ki; *inne's-sahrâ't-l-'azîmete. Sahrâ, hı* harfiyle, “kaya” demek. Eğer *sad* ve noktasız *ha* harfiyle olursa *sahrâ'* “çöl” demek. Ama *hı* harfiyle olursa *sahrâ,* kaya, sert kaya demek. Kubbetü's-Sahra var, Kudüs'te, Peygamber Efendimiz'in Miraca çıktığı yer. O Mescid-i Aksâ'nın yanında. Kubbetü's-Sahra. *Hı* ile. Ne demek? Kayanın üstünde kubbe. Hz. Ömer zamanında yapılmış kubbe demek. Kubbetü's-Sahrâ diye bir yer var.

Efendimiz burada buyuruyor ki; *inne's-sahrâ't-l-'azîmete.* “Hiç şüphe yok ki, muhakkak ki” *e's-sahrâ't-l-'azîmete.* “O mâlum o koca kaya, kocaman kaya, azim kaya” *azîmete letulka min-şefîri cehenneme.* “Cehennemin

uçurumunun kenarına atıldı. Atılıyor şu anda.”
Şefir “dudak” demek, uçurumun kenarı demek. *ve fe-tehvâ fiha*. “Bu uçuruma doğru, boşluğa, cehennem uçurumuna doğru” uçup gitti. Uçup gidiyor şu anda. O büyük kaya, cehennemin kenarından şimdi atılıyor, cehennemin dibine doğru, boşluğa uçup gidiyor. Aşağı doğru, uçurumdan aşağı gidiyor. *seb’îne ‘âmen*. “70 yıl” *ma tufdî ilâ karârihâ*. “Hala düşmeye devam ediyor, daha dibini bulmadı.” demiş Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*.

Allah Allah! Demek ki cehennemin kenarında bir büyük kaya varmış, atılmış, o gidiyor.

Ne demekmiş bu?

Diyorlar ki; biraz sonra haber getirdiler, Peygamber Efendimiz’le mücadele etmiş azılı bir müşrik, 70 yaşındaki bir kâfir Mekke’nin azılı, zıpır bir kâfiri, müşriki ölmüş. Az sonra haber geliyor; bu hadîs-i şerîf onun remzi, onu anlatıyor. O kocaman kaya, o koca kâfir. Cehennemin kenarından şimdi atıldı, 70 yıllık dibine doğru gidiyor. 70 yaşına gelmiş, Resûlullah’ı görmüş, Kur’an’ı duymuş; Resûlullah’a iman edememiş, Kur’ân-ı Kerîm’e iman

edememiş. Cehennemim şimdi uçurumuna, aşığı doğru yuvarlandı gidiyor.

Allah saklasın. Burada da bir ibret var muhterem kardeşlerim. İnsanın yaş yaşaması da yetmiyor. İnsan nasipsiz oldu mu görgü de yetmiyor, bilgi de yetmiyor. Aynen devam ediyor. Sonra, insan nasipsiz oldu mu kör gözleri Peygamber'in nuraniyetini bile görmüyor! İnsan kalbi mühürlü oldu mu Kur'an'ın inceliklerini bile anlamıyor! Kur'ân-ı Kerîm'i duyuyor da inanmıyor!

Bu inanmama nedendir?

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

Vallahu lâ yehdi'l-kavme'l-kâfirîn.

“Allah kâfire yol gösterip de hidayet vermez.”, ondandır. O Allah'ın sevmediğı bir durumda olduğundan Allah da ona hidayet vermiyor. O Allah'ın sevmediğı durumdan pişman olsa, “yâ Rabbi ben hata ettim.” dese, dönse o zaman hidayet verir. İçinde pişmanlık olsaydı hidayet verirdi. Pişmanlık olmayınca hidayet vermiyor Allah, ondandır. Demek ki bir insan hak yola giremiyorsa, mü'min

olamıyorsa nasip olmayacak bir azılı kusuru var üstünde, onu atması lazım. Onu atmayınca Allah nasip etmiyor.

Burada mesele biraz iyi anlaşılсын diye bir hatıramı anlatayım. Ankara’da bir temyiz mahkemesi hakimi, tarikat ehli, zikir ehli, mü’min bir tanıdığım vardır, öldüyse Allah rahmet eylesin. Bilmiyorum hayatta mı değil mi? Sağlam müslümandı. Seyahat de yaptık beraber. Hani bir insanı tezkiye ettiği zaman Hz. Ömer’in yanında birisi ona sormuş; “Sen bununla seyahat ettin mi? İş yaptın mı?” diye. Nasıl bunu tezkiye edersin? Seyahat de ettik. Beş vakit namazında, sapasağlam bir müslüman.

Bir gün, akrabasından azılı kâfir, İslâm’ı kabul etmeyen bir yüksek hakim var. Onun akrabası. Onu düşünmüş. Akraba ya. Kendi side mü’min ya. Akrabalık da var. Gitmiş, kapının çalmış. Anlattı kendisi. Kendisinden dinledim ben. Meşhur şahıs ama ben ismini söylemiyorum. Kapıyı vurmuş. Açmış kapıyı ötekisi. “Yeğenim, hoş geldin, buyur.” Yeğeni, akraba. “Hoş geldin buyur. Nasılsın, iyi misin?” “İyiyim.” “Ne var ne yok?” “Eh çok

şükür.” “Benden bir arzun mu var bir isteğin mi var?” Ziyaret edilen şahıs yüksek. “Bir arzun bir isteğin mi var?” “Yok. Yalnız sana bir şey söylemeye geldim.” demiş. “Seninle akrabayız biz. Geçen gün Allah aklıma getirdi, aklıma böyle bir fikir geldi. Onun için geldim sana. Şimdi bu dünya fâni. Herkes ölecek. Peygamberler de ölüyor, hükümdarlar da ölüyor, pehlivanlar da ölüyor, şampiyonlar da ölüyor. Dünyada ‘bedenim sağlam’ diyen hiçbir insan kalmıyor; ‘malım çok’ diyen insan kalmıyor; ‘etrafım kavî, kuvvetli’ diyen insan Azrail’in pençesinden yakasını kurtaramıyor. Bu dünya fâni, herkes ölecek. Ama âhirette, öldükten sonra mahkeme-i kübrâ var. İnsanlar muhakeme olacaklar. Sevaplar, günahlar yazılıyor. Hiçbir şey gizli değil, tespit ediliyor...” demiş. İnsanın satır satır, an an...

مَا لِهَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً
إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا

وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا

... mâli haze'l-kitâbi lâ yuğâdiru sağîraten ve lâ kebîraten illâ ahsâhâ. Ve vecedû mâ 'amilû hâdiran ve lâ yazlimu rabbûke ehadâ.⁹

Her ne yaptıysa hepsi yazılıyor. Hepsini hazır bulacak. İnsan ne işlediyse hepsini orada kaydedilmiş görecektir, âhirette.

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ وَمَنْ يَعْمَلْ
مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

*Fe men-ya'mel miskâle zerratin kayran yerahu*¹⁰ *ve-men ya'mel miskâle zerratin şerran yerahu.*¹¹ buyuruyor Allahu Teâlâ hazretleri. Hepimizin bildiği *İzâ zülzilet* (Zilzal) suresinin son ayetleri.

Miskâle zerre ne demek?

Miskal, ağırlık demek. Zerre ne demek? Güneş vurduğu zaman havada uçuşan tozlara zerre derler. Arapça zerre o demek. Toz

⁹ 18/ Kehf, 49.

¹⁰ 99/ Zilzal, 7.

¹¹ 99/ Zilzal, 8.

zerresi demek. *Miskâle zerre* ne demek? “Zerre ağırlığı kadar” demek. Bu zerrenin ne ağırlığı olur? Neyini tartayım ben bunun? *Fe men-ya‘mel miskâle zerratin kayran yerahu.* “O zere ağırlığında hayır işleyen o hayrının karşılığını, mükâfatını görecektir.” *ve-men ya‘mel miskâle zerratin şerran.* “Zerre ağırlığı kadar şer işleyen o işlediği şerrin cezasını, belasını âhirette çekecek, görecektir.” buyuruyor Allah. O zerrenin ne kadar hafif olduğunu düşünün. Onun bile hesabı vereceğini düşünün.

Dayı mı neydi, o büyük inançsız olan, ziyarete gidilen şahsa demiş ki; “Kıyamet olacak, mahkeme-i kübrâ olacak, insanların defterleri açılacak, bu dünyada yaptıklarından hesaba çekilecekler. İyiler, ehl-i cennet, ayrılacak, cennete sokulacaklar. Sıratı geçip ebedî saadete erecekler. Gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, insanın aklına hayaline gelmeyen nimetlere ebediyen sahip olacaklar. Orada tariflere sığmayan güzellikler ve iyiliklere mazhar olacaklar, sahip olacaklar. Kötüler de cehenneme atılacak. Kötüler ayrıldıktan sonra zebaniler onları sürüp cehenneme

atacaklar. Kimisini saçından sürükleyecek, kimisini ayağından.

يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي
وَالْأَقْدَامِ

*Yu'rafu'l-mü'minîne bi-sîmâhum fe-yü'hazü bi'n-nevâsiye'l-akdâm.*¹²

“Saçından ayağından yakalanıp, sürüklenip cehenneme atılacaklar.” Boyunları, elleri bukağalanmış, mahkeme-i kübrâ'ya gelecekler. Bukağa ne demek? Kelepçeli demirli. Boyunları elleri ayakları kelepçeli. Yâsin sûresinde öyle gelecekleri bildiriliyor. *Ahlâl*, insanın boynuna takılan zincir demek. Halka boynuna takılıyor. Zincirle öteki esirin boynuna, öteki esirin boynuna, şakır şakır esir.

“Şimdi Allah hayalime getirdi ki; mahşer gününde biz mü'minler ayrılmışız, siz kâfirler de ayrılmışsınız.” demiş. - çünkü adam kâfirliğini açıkça söylüyor, kâfir. “İnanmıyorum.” diyor - “Siz böyle zincirlere bağlanmış, zebaniler tarafından cehenneme doğru

¹² 55/ Rahman, 41.

götürülüyorsunuz, gördüm ağabey. Hayalime öyle getirdi Allah, öyle gördüm. Sen şöyle dönüp bana doğru bakıyorsun” demiş. Herhalde derviş zikir yaparken bazen, insanın böyle müşahedeleri oluyor. Öyle mi gördü, nasılsa... “Sen bana dönüp bakıyorsun ‘yeğenim’ diyorsun, ‘madem bu iş böyleydi, dünyada beni niye ikaz etmedin? Madem işin sonu böyle feciymiş niye dünyadayken beni ikaz etmedin? Akrabalık var, böyle akrabalık mı olur?!’ diye, hayalimde, sitem ettin sen bana. Ben de vebalden, sorumluluktan korktum. Onun için geldim, kapını çaldım. Sana söylüyorum; ağabey, bu senin yolun yanlış. Bu inkârı, küfrü kov; imana gel, Cenâb-ı Hakk’ın yoluna gir. Allah her zulmü affeder. Tevbe edenin tevbesini kabul eder. Gel şu kelime-i şehâdeti getir de mü’min ol ağabey.” demiş. O yaşça büyük olan akrabasına söylemiş.

Adam bu lafa duygulanmış:

“Yeğenim, doğru söylüyorsun. Ama içim inanmıyor, inanamıyorum.” demiş. Akli inanıyor, kalbi mühürlü. Akli hakim olduğundan, lafın doğrusunu eğrisini tartabiliyor,

anlayabiliyor. “Doğru söylüyorsun yeğenim ama kalbim bağlanamıyor, inanamıyor.” demiş.

Neden?

Kalbi mühürlendi insanın. “Üç cuma cumaya gelmeyen kalbi mühürlenir.” diyor Peygamber Efendimiz. O zaman pavyona gitsin, bara gitsin, kumara gitsin. Zevk alır. Mü’mine ters bakar, camiye hor bakar. Neden? Kalbi mühürlendi artık. Kalbi mühürlendi mi insanın yola gelmesi mümkün olmaz.

Demek ki 70 yıl yaşamış. Peygamber Efendimiz’in yüzünü görmüş, cemalini görmüş. Biz ağlıyoruz, “Cemalini görsem.” diye gece gündüz yanıyoruz.

Gül yüzünü rüyamızda görelim yâ Resâlallah

Gül bahçene dünyamızda girelim yâ Resûlallah

diyoruz. Yüreğimiz ağzımıza geliyor. O Resûlullah’ın cemalini görmüş, inanamamış. O Kur’ân-ı Kerîm’i Resûlullah’tan dinlemiş inanamamış. 70 yaşına gelmiş, dünyayı görmüş, geçirmiş, Resûlullah’ın hak peygamber

olduğunu anlayamamış. Anlayanlar anlamış da bu anlayamamış. Cehenneme yuvarlanmış, gitmiş. Allah böyle nasipsizliğe düşürmesin. Allah bizi şu imana sahip eylemiş, bu imandan mahrum âhirete göçtürmesin. Çok mühim. İkinci hadîs-i şerîf bu.

Üçüncü hadîs-i şerîf.

إِنَّ الصَّبْرَ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُولَى

İnne's-sabra 'inde'sadmeti'l-ûlâ.

Bu hadîs-i şerîfte Enes *radiyallahu anh'ten* ve çok kaynaklarda *Buhârî'de*, *Müslim'de* olan bir hadîs-i şerîftir. Bunun mânası da şu: “Sabır, darbe ilk geldiği zaman yapılan tahammüldür.”

Sabır ne demek?

Falanca adam sabırlı. Sabır... *Innallahe ma'a's-sâbirîn*. Allah sabredenlerin yanındadır. Onları sever, onların yanında olur. Onları cephesinde, onların tarafında olur. Allah sabredenleri sever. Sabretmenin sevabı.

إِنَّمَا يُوفَى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

*Innema yüveffâ's-sâbirûne ecrähüm bi-gayri hisâb.*¹³

Allah sabredenlerin ecrini hesapsız verecek. Üçle, beşle, sayıyla, rakamla değil. *bi-gayri hisâb*. Allah sabredenlerin mükâfatını çok bol verecek. *Innema yüveffâ's-sâbirûne ecrähüm bi-gayri hisâb*. Ancak sabredenlerin mükâfatı *bi-gayri hisâb* verilecek. *Innema*, edât-ı tahsistir. Herkese öyle *bi-gayri hisâb* verilmeyecek de Allah ancak sabredene *bi-gayri hisâb* mükâfat verecek. Başkalarına hesapla olacak, ölçüyle olacak.

El-hasenetü bi 'aşri emsâlihâ. Bir iyilik yaptın mı 10 misli sevap. Daha güzel bir iyilik yaptın mı 70 misli sevap, daha güzel bir iyilik yaptın mı 700 misli sevap, zikrettin mi 70 bin sevap, kalbinden zikrettin mi 4 milyon 900 bin sevap, Beytü'l-makdis'te, Kudüs'te namaz kıldın mı 500 misli sevap, Peygamber Efendimiz'in mescidinde namaz kıldın mı 1000 misli sevap, Kâbe'nin karşısında, Mescid-i Haram'da

---

¹³ 39/ Zümer, 10.

namaz kıldın mı 100 bin misli sevap... Bak, rakam var. *Innema yüveffâ's-sâbirûne ecrâhüm bi-gayri hisâb.* “Ancak sabredenlerin sevabı hesaba gelmez.” *bi-gayri hisâb.* Çok verecek Allah. Sabretmek iyi.

Ne ye sabretmek?

Sabır üç şeye olur. Bir; belalara musibetlere sabır. Hastalık geldi, karnın ağrıyor, işin bozuldu, bir sıkıntı, hoş olmayan bir şey geldi. Ona sabrediyor, belalara sabır. İkincisi; haramlara karşı kendini tutmak. Çok güzel, ben de gitsem diye zor tutuyor kendisini. Tutuyor ama, sabrediyor. Ayağını harama kaydırtmıyor. Fırsat eline geçmiş, haram yemiyor, rüşvet almıyor, içki içmiyor, zina etmiyor vesaire. Çünkü bazen fırsatlar insanın eline gelir ve zorlar. O zaman harama düşmemek için insanın kendisini tutması lazım. Bir sabır budur. Bir de Allah'ın emirlerini tutmakta da sabır vardır. Sabah namazına kalkabiliyor musun? Kalkan kalkabiliyor da kalkamayan kalkamıyor. Neden? “Afyon'un soğuğu bildiğin gibi değil hocam. Jilet gibi keser insanın yüzünü. Sular buz gibi, demir gibi soğuktur. Elleri çatlar insanın. Krem sürersin, sürersin, düzelmez. Bu

soğukta, o yorganın altında sıcacık mayalanmış peksimet gibi, pasta gibi insan o yorganın altından kalkıp da saat beşte camiye gidilir mi?”

Kolay değil. Gitmek lazım ama gitmek kolay değil. Yaz günlerinde oruç tutmak... Güneş tepende... Afyon'un yazı da sıcak olur. Sabahleyin şu vakitten akşamın şu vaktine kadar oruç tutulur mu? Tutan tutar ama tutamayan da fırttırır, kıvırttırır, bahane bulur, yalancı şahitler bulur, doktorlardan adamlarını bulur; “Midem rahatsız, şöyle olursa böyle oluyor...” “Ben müslümanım ama oruç tutamıyorum, rahatsızım...” filan, kaytarır. Kolay değil. Demek ki ibadetlere de sabır lazım. Cenâb-ı Hakk'ın yolunda yürümek kolay değildir.

Cihada mesela. Cihat çok sevap biliyoruz. Bazen filmlerde, televizyonda filan görüyor insan. Cihat, savaş öyle kolay bir şey değil. Evde, böyle sıcak kaloriferli dairede, koltukta oturmak gibi değil cihat. Soğukta gideceksin. Can korkusu. Her an baskına uğrayabilirsin. Karşıdan bir kurşun gelir, yaralanırsın. Bangır bangır bağıırırsın. Yaran sızım sızım sızlar. Kanlar yere akar. Yürüyemezsin. Yürüdükçe acır.

Arkadaşların geri çekilirken seni bırakırlar, düşmanın eline geçersin. İşkence edilirsin. Kolay mı? Cengiz Topel Kıbrıs Harekâtı'nda uçağı vurulunca paraşütle aşağı indi. Rumların eline düştü, işkence gördü. Benim askerlik yaptığım başka bir kimse vardı. Kıbrıs'ta yine bir şey olmuş. Rumların eline düşmüş, Türk askeri. İşkenceyle canına kıymışlar. Kolay mı? İşkence görüp de sabretmek kolay değil.

Peygamber Efendimiz'in ashâbına da işkence yaptılar. Çok sıkıntılar çekti. Kolay mı? İşkence edile edile, bağıra bağıra veya kendisini tutarak ölmek kolay mı? Anlaşılması kolay değil. Çoluğu, çocuğu, hepsi gözünün önünde katledilmek kolay mı? Çığlık çığlığa süngüleniyor kolay mı? Zor. Demek ki savaş zor, cihat zor, hacca gitmek zor... Şimdi kolay tabii. Biz şu anda... İbadetlerin de zorluğu var.

Neden?

Cennetin yolu biraz sarptır. Rahat değildir. Cenneti kazanmak için Allah insanları imtihan ettiğinden, biraz meşakkatli işlere dışını sıkmak lazım. Demek ki ibadetlere sabır var. İbadetleri yaparken, yapmaya devam için sabır var. Haramlara düşmemek için kendini

tutmakta sabır var. Bir de Allah'ın yazdığı yazıya, başına gelen belaya sabır var. Sabır var ama sevabı da çok ama.

الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُولَى

E's-sabru 'inde's-sadmeti'l-ûlâ.

Sabır, darbe ilk geldiği zamankidir. Ondan sonra biter. Bunun, bu hadîs-i şerîfin sebebi vürûdunda alimler yazarlar ki...

Bu hadîs-i şerîfi niye söylemiş Efendimiz? Hangi olay üzerine söylemiş? Hangi hadiseyle karşılaşmış da Efendimiz böyle buyurmuş?

Anlatıyorlar ki Peygamber Efendimiz ashabıyla yolda gidiyordu. Bir kadın gördü. Saçını başını yolarak, bangır bangır ağlıyor, feryâd-ü figân ediyor... İleri geri, abuk sabuk da konuşurlar.

Ben bir kere Haseki Hastanesi'nde rastladım. Bir ailenin hastası ölmüş. Hastane yer yerinden oynadı. Camlara çıktı herkes. Bizim de hastamız vardı. Muayeneye gitmiştik. Camlardan baktık. Ölmüş, ne yapalım? Doğumda gülüyorsun da ölüm de hak. Doğan, bir zaman gelecek ölecek. Böyle bağırırmaya gerek var mı?

Kadın kendisini yerlere atıyor. Saçını başını açmış, göğsü bağı açılmış. Öteki oradan ağıt yakıyor, bu buradan bağıyor. Durup durup tren gibi, keskin keskin çığlıklar atıyorlar. Bizim yukarda muayenemiz bitti, yarım saat, 45 dakika; aşağıda hala gürültü devam ediyor. Aşağı indik yolda da bir müddet onları seyrettik. Seyrana durduk ne yapalım? Vefat etmiş bir insanın ailesine, Doğu Anadolu usûlü, nasıl ağıt yakılırmış görelim, dedik. Bu da bir şey. Töre, âdet belki. Nasıl ağlıyor! Âdet olduğu için ağlıyor. Ne yapalım, öldüyse öldü. Zaten hastayken, bunu buraya getirdiğin zaman ölme ihtimali yok muydu? Hazırlasaydın kendini biraz, sabretseydin. Hiç İslâmî bir hava yok. Şöyle düşündüm ki bu Müslümanlıkta yok desem anlar mı? Anlayacağına da aklım kesmedi. Anlamaz. Töre öyle. O öyle yapacak. Çünkü o kadın öyle ağıt yakmasa akrabaları bunu ayıplayacaklar. Diyecekler ki; “Bak yakını öldü de çok üzülmedi bile.” diyecekler. O rol yapmak zorunda. Belki ölen adamı sevmiyordu ama rol icabı şimdi burada böyle bangır bangır bağırması lazım. Bağırmazsa ayıplarlar. Töre böyle. Yanlış töre.

O kadın da bağırıyormuş. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* yanına varmış demiş ki; “Ey kadıncağız! Sabret. Allah sabredenlere büyük sevaplar, mükâfatlar veriyor. Sakin ol.” diye peygamberce nasihatte bulunmuş. Efendimiz bir kötülüğe tahammül etmezdi. Yanlış bir işi düzeltmeden durmazdı.

Onun için hadîs-i şerîf üç çeşittir. Kavli sünnet, fiilî sünnet, bir de takrirî sünnet. Kavli sünnet ne demek? Sözle ve hadîs-i şerîfle. Fiilî sünnet ne demek? Efendimiz şöyle yapmıştı, böyle yapmıştı, ef‘âli. Ef‘âl-i harekâtı, sekenatı. Takrirî sünnet ne demek? Efendimiz’in yanında böyle yapılmıştı da tenkit etmedi, bir şey demedi. Demediğine göre demek ki yapılabilir. Bak, o bile ölçü oluyor. Bir şey dememesi bile ölçü oluyor. Onun için söylerdi Peygamber Efendimiz. Söyledi.

Böyle söyleyince kadın durur mu? Durmadı. “Sen benim başıma gelen belanın ne kadar büyük olduğunu biliyor musun? Tahammül edilir mi?..” Neler söylediye, tahminle söylüyorum ben şimdi böyle. Bağırmaya devam etti kadın. Efendimiz yürüdü, geçti yanından. Çünkü cahille fazla uzun boylu muhatap

olunmayacak demek ki. Tebliğini yaptı, vazifesini yaptı, yürüdü geçti. Arkadan kadının yanına gelenler dediler ki; “Bu seninle konuşan şahsın kim olduğunu bildin de mi sen böyle bağırdın?” “Yok. Ne bileyim” dedi filan kadın yine. Bu dediler Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz’di! Haberin var mı?” “Yaa! Peygamberimiz mi bu?” “Evet Peygamberin tabii.”

Hemen ağlamayı bıraktı. Koştu, Peygamber Efendimiz’in arkasından yetişti nefes nefese. “Yâ Resûlallah! Kusurumu bağışla.” dedi. “Ben senin Peygamberimiz olduğunu bilemedim, tanıyamadım seni. Onun için kusura bakma. Nasihatini söylediğin zaman sana öyle ağlayarak, zırlayarak ağır sözler söyledim.” deyince Efendimiz böyle buyurdu; *E’s-sabru ‘inde’s-sadmeti’l-ûlâ*. “Hatun, sabır ilk başta bela geldiği zaman insanın kendisini tutup tahammül etmesiydi. Şimdi sen o fırsatı kaçırmış oldun, sevabı kaçırdın. Demek ki bu böyle yapınca artık sabrın sevabı olmadı. O belaya sabretseydi sevabı olacaktı, olmadı.”

İnsanın başına dünya hayatında çeşitli hadiseler gelebilir. Trafik kazası olur mu? Allah

korusun olabilir. Hastalanabilir mi insan? Allah saklasın, olabilir. Vefat, vesaire olur mu? Olacak herkes. Çare yok. Ölümden kaçılmadığına göre olur.

O halde ne olacak?

Sabır olacak. Müslüman sabırlıdır. Sakindir, sabırlıdır. Yakup *aleyhisselam* ne güzel söylüyor. ‘*Aleyhi’s-salâtu ve’s-selâm*, ‘*aleyhi alâ nebiyyi’s-salâtu ve’s-selâm*.

Ne güzel söylüyor!

Diyor ki; *Innema eşkû bessî ve huznî ilallah*.¹⁴ “Ben Mevlâ’ma derdimi yanıyorum. Onunla dertleşiyorum. Yusuf’unu kaybetti, ağlamaktan gözleri görmez oldu.”

Dediler ki; “Niye bu kadar ağlıyorsun?” “Ben Mevlâ’mı dertleşiyorum” dedi. İsyân tarzında değil, dertleşme tarzında.

Sabır edecek bir hadise gelirse insanın başına ne yapacak?

Sabredecek.

---

¹⁴ 12/ Yusuf, 86.

Neden?

Çünkü Allah'ın takdiridir de ondan. Kaderdir, kaderin cilvesidir, cilveyi Rabbâniyedir. Sabredecek. Sabredince mükâfat var. Sabretmezse mükâfat gider, belayı çektiğiyle kalır. Bela sabretmeyince gitmez. Ama sevabı gider. Belayı çektiği yanına caba kalır.

Benim ateşim vardı, üniversite talebesiyken, düşmüyordu. 37,5 ateş, yanıyorum, rahatsız oluyorum filan. Doktora gittim. Muayene ettiler. “Senin bademciklerinde kronik iltihap var. Senin boğazın azmış, iltihaplanmış, ilaçla da tedavi olmaz.” dediler. Ne olacak? “Bademciklerini alacağız, başka çare yok.” dediler. İlaçla düzelmez mi? “Düzelmez.” dediler. Doktorların o zamanki lafı. Şimdi bilmiyorum düzeliyor mu düzelmiyor mu. Doktor kardeşlerimiz ne der şimdi.

Biz bademcik ameliyatı olmaya gittik. Doktor kocaman, ucu uzun bir iğne bir iğne aldı. Ağzımı açtırdı. Soktu filan. Acımaz mı insanın canı? Tabii acıyor. Sonra pasta tutma makası gibi bir şeyle ağzıma o aleti soktu. Aldı, bıçakla çatır çutur kesti. Duyuyorum. Bayıltılmıyor yani, uyuşturuluyor. Duyuyorum. Çatır

çatır kesiyor. Benim buramdan, kendimi tuttuğum için, gözlerimin pınarlarından dereler akıyor aşağıya doğru. Doktor dedi ki; “Acımıyor mu hocam? Hissin mi yok, ne oldu? Acımıyor mu?” “Acıyor.” dedim. “Ama hiç sesin çıkmıyor?” dedi. “Bağırınca acı azalacak mı? Değişen bir şey yok. Düşündüm, hiç olmazsa yiğitlik bizde kalsın. Nasıl olsa bu bademciği ke-secekler, çare yok. Bağırısam da bağırmasam da o acı olacak. Bari sesim çıkmasın, başkasını ürkütmeyeyim.” dedim.

Çünkü bir hasta vardı. Onu götürüyor. Kulağından rahatsızlığı var. Doktorun yanına gittiği zaman hastanenin tavanı kalkıyor, iniyor, duvarları sallanıyor; hastane gelip gidiyor, yerinden oynuyor. Bangır bangır, danalar gibi böğürüyor, hastanenin en uzak tarafından bile sesi duyuluyor. Ne yapalım, çare yok. Bağırın da bağırmasın da bu tedavi olacak. İşte *E’s-sabru ‘inde’s-sadmeti’l-ûlâ*. Bela ilk geldiği zaman tahammül edersen sevabını alırsın. Tahammül etmezsen belayı çekmekle kalırsın. Caba kalır o. Sevabın kaçar. O halde sabredek, tahammül edecek.

Eşkîyâ eski zamanda, bir ailenin, evliyâullahtan birisinin yolunu kesmiş. Ondan sonra “Çıkart paraları.” “Yok param. Ben fakir bir aileyim, bir sürü çoluk çocuk var.” demiş. “Vardır, vardır. Öldürün şunun çocuğunu!” Öldürmüşler bir tanesini. Bir tanesini daha öldürmüşler. Zalimin eline düştü, eli kolu bağlı. Yapılacak bir şey yok. Eşkîyâ demiş ki; “Ya sen ne biçim babasın! Çocuğunu kesiyorum, ‘gık’ demiyorsun!” demiş. “Ne yapayım, Allah’ın kaderi.” demiş. Adam bu lafı üzerine perişan olmuş. “Bırakın” demiş. “Be adam! Bu lafı önceden söyleseydin çocuklarının hepsini sana iade ederdim, kesmezdim.” demiş. “O da Allah’ın kaderi. Onlar ölecekmiş, onların hayatı o kadarmış; bunlar da kutulacakmış. Senin taş kalbin yumuşayacak da katillikten şu anda vazgeçeceksin. O da Allah’ın kaderi.” demiş. Allah’ın kaderi, ne yapacaksınız?

Ne diyoruz?

Amentü billahi ve mela iketihi... Ve bi’l-kaderi. Kadere de inandık. Allah’a inandık, peygamberlerine inandık, kitaplarına inandık, âhiret gününe inandık, meleklerine inandık... *Ve bi’l-kaderi.* Kadere de inandık. *Hayrihî ve*

şerrihî. Yani kaderin hayrı. *Hayru'l-kaderi* ve *şerru'l-kaderi*. “Kaderin hayrı da, şerri de; iyisi de kötüsü de.” Sen bir imtihanı kazandın, bir yere çıktın. Tamam bu güzel bir şey. Bu Allah'ın kaderi. Hastalandın, hastaneye düştün. Bu da Allah'ın kaderi. *Hayrihî* ve *şerrihî min-allahi teâlâ*. Hepsi Allah'tan. Hayrı da şerri de Allah'tandır diye insan tahammül edecek.

إِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ
وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَصْدُقُ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدِّيقًا
وَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي
إِلَى النَّارِ وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَكْذِبُ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ
كَذَّابًا

I. Doğru Sözlü, Doğru Özlü Olacağız

Inne's-sıdkâ yehdî ile'l-birri, ve inne'l-birra yehdî ile'l-cenneh ve inne'r-racüle le-yasduku hattâ siddîkâ ve inne'l-kezibe yehdî ile'l-fücûri ve inne'l-fücûra yehdî ile'n-nâri ve inne'r-racüle le-yekzibü hattâ yüktebe 'in-dallahi kezzâbâ.

Buhârî ve Müslim’de, İbn Mes’ûd *radiyalahu anh*’ten rivayet edilmiş bir hadîs-i şerîfe geldik. Bu hadîs-i şerîf bize doğru sözlülüğü tavsiye ediyor ve izahını yapıyor. Doğru sözlü, doğru özlü olacağız. *Inne’s-sıdka*. Doğru sözlülük, doğru konuşmak, yalan konuşmamak, doğru dürüst bir insan olmak. *yehdî ile’l-birr*. İnsanı birr ü takvâ sahibi bir insan olmaya götürür. Doğru sözlülük insanı iyi bir insan olmaya götürür. *ve inne’l-birra yehdî ile’l-cenneh*. İyi insan olmak da insanı cennete götürür. Doğru sözlülük insanı iyi insan olmaya sevk eder; iyi insan olmak da insanı cennete sevk eder. Birbirine yönlendirir, götürür.

Sen doğru sözlü olmaya söz ver. Hiç yalan söylemeyeceksin. Yalan söylemeyeceğin için, yarın bu bana sorulur yalan söylemeyeceğim diye, kötülük de yapmaz. Böylece iyi olmaya yönlendirilmiş olursun. İyi olmak da, iyi hareket etmek de seni cennete yönlendirir, hidayet eder. Sonunda cennete gidersin. Ve insan böyle doğru sözlü konuşa konuşa, nihayet Allah divanında, Allahu Teâlâ hazretlerinin indi ilahisinde “sıddîk” diye yazılır.

Sıddîk ne demek?

Sözü, özü çok doğru demek. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz Peygamber Efendimiz'in mirâcına nasıl inandı? Hiç tereddütsüz. Nasıl tasdik etti onu? Onun için sıddîk lakabı aldı. Demek ki o Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in o lakabı gibi, o sıfatla Allah indinde yazılır. Şu adam doğru sözlü, sıddıklardan yazılır. Sıddıklar defterine yazılır. Sıddîk, Arapça'da *fe''îl* vezninde, mübalağa sîgasıdır. Doğruluğu çok mübalağalı, tam doğru, tastamam doğru demek. Böyle yazılır. Sıddîk divanına yazılır. Sıddık sıfatına sahip olur. Ve yalan da *ve inne'l-kezibe yehdî ile'l-fücûr*. Yalan da insanı fısk-ı fücûra ve günaha yönlendirir.

“Şunu yapayım, nasıl olsa bir yalan kıvırtırım” diye yalan söylemeyi peşin olarak, prensip olarak, âdet olarak içine yerleştirdi mi, kabul etti mi, yalan onu fısk-ı fücûra kaydırır. Fısk-ı fücûr da insanı cehenneme kaydırır, sevk eder, yönlendirir. Ve kişi ufak tefek, büyük küçük yalan söyleye söyleye, nihayet Allah huzurunda, Allah divanında *kezzâb* diye yazılır.

Arapça'da *kezzâb* ne demek?

Çok yalancı demek. Bu da mübalağa sigası. *Fa‘‘âl* vezni, bir de o da mübalağa sigasıdır. *Kezzâb* diye yazılır. Ötekisi Allah divanında *sıddîk* diye yazılıyor, bu da *kezzâb* diye yazılıyor. Çok yalancı, pis, alçak, palavracı, yalancı!.. Böyle yazılmak mı iyi, böyle yazılmak mı iyi? O halde Müslüman, bizler, hepimiz doğru sözlü olacağız.

Hatta şakayı bile yalan yapmamak lazım. Doğru yapmak lazım. Hadis alimlerinden birisi, falanca adam hadis rivayet ediyormuş diye gittiler. Baktılar o adam tarlada, hayvanı elinden kaçırmış. Ot aldı yerden, “Gel gel.” diye hayvanı çağırdı. Hayvan otu yemeye gelince dizginini yakaladı, otu da vermedi. “Ben bu adamdan hadis yazmam. Bu adam hayvanı aldattı, insanı da aldatır.” dedi. Döndü, gitti. Hayvana otu yedirseydi aldatmamış olacaktı. Madem “Gel.” dedin, otu gösterdin, yedir. Hem yakala hem yedir. Ama o farkına varmadan hayvanı aldatarak yakaladı. Otu da vermedi. Vermeyince, bu adamın sıfatında, içinde aldatmaca huyu var. “Ben bu adama güvenemem, güvenli bir insan değil.” diye, ondan hadis yazmadan gitti.

Sonra şaka yapıyor. “Şöyle oldu, böyle oldu, vallaha da billaha da...” Sonra, “Şaka yaptım”. Öyle şey olmaz. Şakası bile doğru olacak. Peygamber Efendimiz bir kadına, akrabasından bir kimseye dedi ki; “İhtiyarlar cennete girmeyecek.” Çok üzüldü. “Ben ihtiyarladım, şimdi cennete girmeyeceksem ne olacak?” diye Resûlullah’ın sözünden üzü- lünce, “Gençleştirilecek” dedi Peygamber Efendimiz. Yaşlı olarak girmeyecek. Şöyle otuz küsur yaşında, ömrünün baharında bir insan olarak cennete girecek. Ne çok küçük ne çok yaşlı, tam kâmil bir insan olacak. O doğru bir şaka. Birisine “Senin gözünde kara var.” dedi. O da biraz telaşlanınca, “Mübarek, herkesin gözünde akla kara olmaz mı?” dedi. Latifeyi yaparken bile latif olması lazım latifenin. Güzel olması, yalan olmaması lazım. Şakanın bile yalan olmaması, aldatmaca olmaması lazım. Çocuğa bile aldatmaca şaka yapmamak lazım. “Şöyle söyleyiver.” Olmaz. Çocuk ona alışır. Öyle söyletmemek lazım. Yalanı, yanlışlığı alıştırmamak lazım.

Beşinci ve sonuncu hadîs-i şerîf:

إِنَّ الصَّدَقَةَ لِتُطْفِئُ غَضَبَ الرَّبِّ وَتُدْفَعُ مِيتَةَ السُّوءِ

Inne's-sadakate le-tutfi'u gadabe'r-rabbi ve tedfe'u mîtete's-sû'i.

Tirmizî'nin bir hadîs-i şerîfi bu beşinci ve sonuncu hadîs-i şerîf. Bu da Enes *radiyallahu anh'ten*. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki; *Inne's-sadakate*. “Sadaka vermek, zekât vermek, malî yardımda bulunmak, bir insanın malî ve dinî mükellefiyetini yapması, sadaka vermek” *le-tutfi'u gadabe'r-rabb*. “Mevlâ'nın gazabının geçmesine sebep olur, o kimseye gazabının sönmesine, Allah'ın vaz geçmesine sebep olur.”

Kul kusurludur. Allah ona gazap etmiştir, cezalandıracak. Sadaka verince Allah gazabından vazgeçiyor, gazabını söndürüyor. Gazabı ateş gibi yakar. Allah'ın gazabı bir kavme geldi mi yakar, bitirir, mahveder. Allah'ın gazabının ateşini sadaka söndürür. Sadaka verdin mi Allah sever. Bak, bu kulum merhametliymiş; fukaraya yardım ediyor, parasından, mali imkanlarından sağa sola faydalandırıyor, bir şeyler veriyor diye gazabı söner, affeder. Cezalandıracaksa cezalandırmaktan vazgeçer.

ve tedfe‘u mîtete’s-sû’i. Sadaka insanı kötü âkibetle ölmekten kurtarır. Sû’-i ‘âkibet. “Kötü âkibete uğramak” Adam iyi yaşıyor, iyi yaşıyor da kötü bir şekilde ölüyor. Allah korusun. Günah üzere ölüyor, kötü bir hâl üzere ölüyor. Bu çok fenadır. Şu anda bir şekilde yaşıyoruz. *Elhamdülillah*. Ama sonumuz ne olacak? Sonumuzu bilmiyoruz. Hep Allah’tan hüsn-ü hâtime istiyoruz. Yâ Rabbi bize ömrümüzün sonunu hayırlı bir şekilde bitirmeyi, imân-ı kâmil ile âhirete göçmeyi, hüsn-ü hâtimeyle sana gelmeyi nasip et, diyoruz. Bu çok önemli. Çünkü işin sonudur esas olan. Öldüğü zaman imansız gitse bütün ömrü boyunca yaptığı şeyler heba olur. Allah korusun. O çok fena. En son anda imansız gidiverse...

Mesela bir kötü misal verelim de hatırda kolay kalsın. Birisi düşmanla çarpışıyordu. Çok da güzel, aslanlar gibi dövüşüyor. Becerikli bir silahşör. Dediler ki; “Ne güzel cihat ediyor şu adam yâ Resâlallah! Bak, arslanlar gibi kahramanca çarpışıyor!” Efendimiz üzüntülü. “O cehennemliktir.” dedi. “Yâ Resâlallah! Savaş ediyor, cihat ediyor, kâfirle çarpışıyor!” “Cehennemliklerdendir o.” dedi. “Cihat ediyor yâ

Resûlallah!” Herkes allak bullak oldu. Çok şaşırıldılar. Biraz sonra haber geldi: “Yâ Resûlallah! O aslanlar gibi kahramanca çarpışan şahıs yaralandı. Yarası çok acıdığından, tahammül edemediğinden kılıcının kabzasını yere dayadı, ters, üstüne abanarak kendisini intihar etti”. O zaman ordu, herkes *Allahuekber* diye bağırdılar. O zaman anladılar Resûlullah’ın sözünü.

Cihat ediyordu. Cennetlik olacak sanıyorlardı. Çünkü mücahit şehit olursa cennete gidecek. Ama sû’-i ‘âkibet varmış ömrünün sonunda. Bak çarpışıyordu. O yarayla ölseydi cennete gidecekti. Tahammül edemedi. Kılıcın tersini toprağa koydu, dikine dikti, üstüne abandı, intihar etti. Kendi kendisine de kılıcını saplayamıyor. Saplayamayınca kendisini öyle bir usulle öldürdü. İntihar eden de ebediyen cehennemde yanar. Cehennem... Bak kötü âkibete. Resûlullah’ın devrinde yaşa, sahabelerin arasında bulun, kâfirlerle yapılan bir savaşa gir, cennete yaklaş, yaklaş, yaklaş, şehit olma derecesine yakın gel, gel, en sonunda da böyle intihar edip, kâfir olarak, imansız olarak

ahirete göç. Cehennemlik ol. Kötü âkibetin bir misâli.

Onun için çok dua etmemiz lazım. Emin olmamamız lazım. Kendimize güvenmememiz lazım. Böbürlenip, gururlanıp, kibirlenmememiz lazım. Daima boynu bükük olmamız lazım. Yunus Emre ne diyor? *Derviş bağı baş gerek.* Dervişin gönlü yaralı gerek. Baş; yara demek. Bağı başlı, bağı yaralı demek.

Derviş bağı baş gerek.

Gözü dolu yaş gerek.

Koyundan yavaş gerek.

Gözü yaşlı olacak. Kalbi kırık olacak.

Neden?

Öyle pek kibirli, gururlu, neşeli, gamsız, patavatsız olmak doğru değil de ondan. Bak, sonunun ne olacağını biliyor musun? Biraz endişe et bakalım. Toparla bakalım kendini.

“Elhamdülillah

işte namaz kılıyoruz da cumayı da kıldık da şöyle oldu da böyle oldu da...” Kıldın ama sonun ne olacak? Âkibetin hayrolsun. Allah âkibetini hayreylesin. Allah cümlemizin âkibetini

hayreylesin muhterem kardeşlerim. Okuyacağım hadîs-i şerîfler bunlar.

E's-selâmü aleyküm ve rahmetullahi ve berekatüh...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

11 Cemâziye'l-Âhir 1414 / 26.11.1993

Afyon

[Bütün HADİS SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

